

ТАЪЛИМДА ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ МУҲИМ ЖИХАТЛАРИ ВА ХУСУСИЯТЛАРИ

Таъжесбаева З.К.

К.Р.Педагогик маҳорат маркази

*Мактабгача, бошланғич ва
махсус таълим методикалари
кафедраси катта ўқитувчиси.*

Аннотация: Таълим тизимини ривожланиши, баркамол шахсга таълим - тарбияни тўғри бериб бориш жонкуяр педагоглар қўлидадир. Ҳозирги даврда педагогларнинг касбий тайёргарлиги, уларнинг маҳоратларини янада юксалтириш, шарт-шароитлар яратишга катта аҳамият берилмоқда. Бу эса ўқитувчиларга юксак даражада масъулият юклайди, энг аввало педагог учун дарснинг сифат ва самарадорлигига эришиш муҳим масалага айланмоғи зарур.

Калт сузлар: Таълим, баркамол, шахсга, тарбия, маҳорат, юксалтириш, шарт-шароит, ислохотлар.

Аннотация: Развитие системы образования, правильное обучение и воспитание гармонично развитой личности находится в руках преданных своему делу педагогов. В настоящее время большое значение придается профессиональной подготовке педагогов, дальнейшему повышению их мастерства, созданию условий. Это возлагает на учителей высокую степень ответственности, и, прежде всего, достижение качества и эффективности урока должно стать важным вопросом для педагогов.

Ключевые слова: Образование, совершенный, личность, воспитание, мастерство, повышение, условия, реформы.

Annotation: The development of the education system, proper teaching, and the upbringing of a well-rounded individual is in the hands of dedicated educators. Currently, great importance is attached to the professional training of teachers, further improving their skills, and creating conditions for them. This places a high degree of responsibility on teachers, and, first of all, achieving the quality and effectiveness of the lesson should become an important issue for teachers.

Keywords: Education, perfect, personality, upbringing, mastery, advancement, conditions, reforms.

Таълим самарадорлигини оширишда, ёшлар маънавиятини шакллантиришда, Ватанимиз мустақиллигининг маънавий асосларини мустаҳкамлашда, миллий қадриятларимиз, анъана ва урф – одатларимизни асраб-авайлаш, халқимиз, айниқса, ёш авлод қалби ва онгига она юртга муҳаббат, истиклолга садоқат туйғуларини чуқур сингдириш масаласи, электрон дарсликлар орқали узатилса мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Ўзбекистон таълим тизими - ривожланишининг Кадрлар тайёрлаш миллий дастурида белгиланган вазифаларни амалга ошириш босқичидадир. Ислохотларнинг муваффақиятлари тизимнинг асосий бўғини бўлган таълим муассасасининг қандай ўзгариши яқин келажакда ва истикбол режаларда нималарни белгилашида ўз аксини топади.

Бугунги кунда назарий дарсларини ҳамда амалий машғулотларни мультимедиа-электрон версиялари асосида ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Бугунги кунда кунда ҳар бир педагог ўзи дарс бераётган фан учун мультимедиа-электрон версияларини тайёрлаб, ундан кенг тарзда фойдалана олиши лозим.

Мультимедиа-электрон дастури қуйидаги дидактик ва педагогик-психологик талабларга жавоб бериши шарт:

*** Дидактик талаблар** – илмийлик, ўзлаштиришнинг енгиллиги, муаммони қўйиш ва ҳар томонлама асосли тарзда билим олиш, ўқиш жараёнида талабанинг фаол ва онгли иштироки, билим олишнинг тизимли ва босқичма-босқич амалга оширилиши, билимларни мустаҳкам ўзлаштириш имкониятининг мавжудлиги, таълим тизимида билимни ўзлаштирувчи, ривожлантирувчи ўқитувчи ва талабалар вазифаларининг яхлитлиги, талаба учун ўқиш ихтиёрий бўлишининг таъминланиши, ўқитишда интерфаол методлардан фойдаланиш, ўқитишнинг уйғунлигини таъминлаш, ўқув материални тақдим этишда тизимли ёндашиш кабилардан иборат.

*** Педагогик-психологик талаблар** - мультимедианинг психологик, эстетик, гигиеник ва тиббий-психологик жиҳатдан мавжуд эҳтиёжларини қондириши шарт. Ўқув жараёнида илғор ахборот технологияларини қўллаш, педагогик методларнинг кенгайиши, педагогик касбий фаолият мазмунининг бойитилиши, иш услубларининг такомиллашиши, педагогик тизимлар таркибининг ўзгаришига олиб келади.

Таълим тизимини ривожланиши, баркамол шахсга таълим - тарбияни тўғри бериб бориш жонкуяр педагоглар қўлидадир. Шундай экан, уларнинг касбий тайёргарликлари, бажарадиган вазифаларини тўғри ташкил этиш масаласи аҳамиятга моликдир. Ҳозирги даврда педагогларнинг касбий тайёргарлиги, уларнинг маҳоратларини янада юксалтириш, шарт-шароитлар яратишга катта аҳамият берилмоқда. Бу эса ўқитувчиларга юксак даражада масъулият юклайди, энг аввало педагог учун дарснинг сифат ва самарадорлигига эришиш муҳим масалага айланмоғи зарур. Уларнинг таълим тизимида олиб бораётган вазифалари касбий тайёргарликлари билан бевосита боғлиқдир. Ўқитувчиларнинг касбий тайёргарлигини назорат қилиш ҳамда унинг баробарида иш сифатини ошириш учун қуйидагиларга эътибор бериш лозим:

янги турдаги ўқув режалар яратиш:

янги педагогик технологиялар асосида замонавий дарс ташкил этиш;

-қарорлар. Фармойишлар, ислохотларни чуқур ўрганиб, сиёсий омил доирасини ошириб бориш;

интеллектуал тест мажмуаларини тузилиши:

кўргазмали қуролларни янги замонавий андозалар асосида яратиш;

- ўқитувчиларга миллий қадриятларимиз ҳамда анъаналаримизга содиқликни ўргатиб бориш;

- ўз фанининг энг янги ютуқлари ва илғор тажрибалари асосида қўлланма ҳамда рисоалар чоп эттириш;

- ўқитувчиларнинг билим даражаларини тўғри баҳолаш;

- педагогик жамоа билан ҳамкорликда одоб-ахлоқ меъёрлари ҳамда ҳушмуомалалик қоидаларига катъий риоя этиш;

- ўзаро таҳлил ва тажриба-синов усулларида фойдаланиш:

- истиқболдаги режаларни белгилаган ҳолда турли тадбирлар уюштириш.

Ҳар қандай педагогик технологиянинг ўқув-тарбия жараёнида қўлланилиши шахсий характердан келиб чиққан ҳолда, ўқувчи-талабани ким ўқитаётганлиги ва ўқитувчи кимни ўқитаётганига боғлиқ. Педагогик технология асосида ўтказиладиган машғулотлар ёшларнинг муҳим ҳаётий ютуқ ва муаммоларига ўз муносабатларини билдиришларига интилишларини қондириб, уларни фикрлашга, ўз нуқтаи назарларини асослашга имконият яратади. Шунинг учун ҳам, таълим муассасаларининг ўқув-тарбиявий жараёнида замонавий ўқитиш услублари – интерфаол услублар, инновацион

технологияларнинг ўрни ва аҳамияти беқиёсдир. Педагогик технология ва уларнинг таълимда қўлланилишига оид билимлар, тажриба ўқувчи-талабаларни билимли ва етук малакага эга бўлишларини таъминлайди. Шу билан бирга таълим-тарбия жараёнларида янги педагогик технологияларни қўллашда ўтмиш алломаларимизнинг ғоя ва қарашларидан фойдаланиш ўқувчи-талабаларни ўқитиш ва тарбиялашни янада самарали бўлишига олиб келади. Касбий тайёргарлигига тўла эга бўлмоқчи педагоглар энг аввало, миллий истиқлол қоидаларини, ДТС ни чуқур билишлари лозим, шундагина ёшларнинг онгига сингдиришга қаратилган тарбиявий ишларнинг самарадорлиги ошади.

Юқорида таъкидлаб ўтилган вазифалар тўғри йўлга қўйилса ўқитувчи касбий маҳоратининг ошишига эришилади.

Фойдаланилган адабиётлар.

1. Узбекистон Республикаси «Таълим тоғрисидаги Қонуни» Т., 1997.
2. Ж.Йўлдошев «Малака оширишнинг назарий ва методологик асослари» Тошкент. 1998 й.
3. Ишмухаммедов Р. Абдикодиров А., Пардаев А. «Таълимда инновацион технологиялар» Т., 2008